

A TURISZTIKAI KONJUNKTÚRA ALAKULÁSA

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

2023. január

Budapest, 2023. február

Készítette a GKI Gazdaságkutató Zrt.

E-mail: gki@gki.hu

Honlap: www.gki.hu

Postacím: 1461, Budapest, Pf. 232.

Készítették:

Dr. Molnár László

Udvardi Attila

Szerkesztette:

Udvardi Attila

A tanulmány a Magyar Turisztikai Szövetség és a VIMOSZ megbízására készült.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI.....	9
TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX	10
Módszer	10
Az index és összetevőinek alakulása.....	10
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI.....	16
Foglalkoztatás.....	16
Üzleti helyzet, teljesítmény.....	17
Árak, költségek.....	19
Eredményesség	25
Fejlesztések	27

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A tágabb értelemben vett turisztikai ágazat (turizmus, vendéglátás, rendezvényszervezés stb., a továbbiakban turizmus) régóta küzd a kevésbé reprezentatív felmérések eredményeiből adódó információhiánnyal. Ezért a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal és a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel közösen megalkotta a Turizmus Konjunktúra Indexet, mely havi gyakorisággal méri az ágazatban a konjunktúra várható alakulását, a piac és a közvélemény számára ezzel információt biztosítva a közeljövőben várható trendekről.

A felmérés a turizmust, mint szektort tágan értelmezi, az alábbi alágakat vizsgálja:

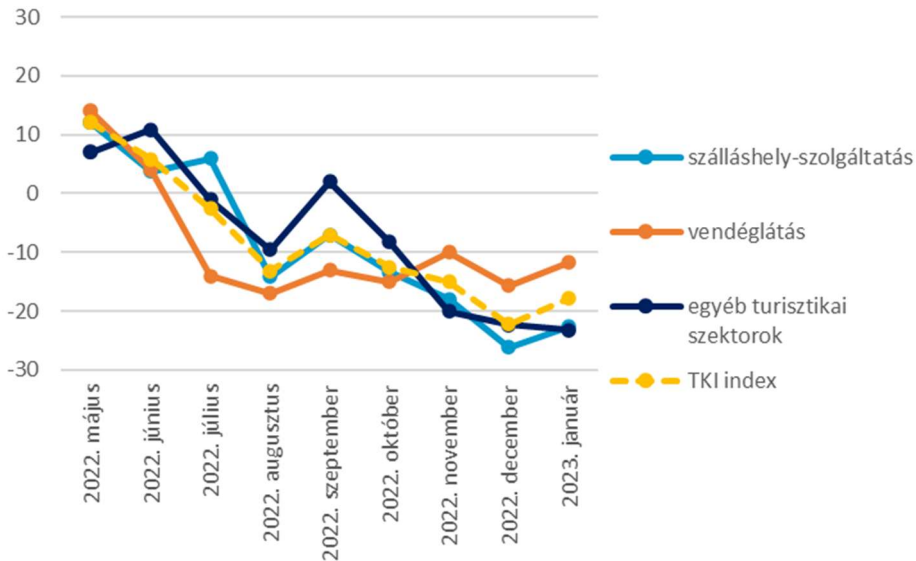
- szálláshely szolgáltatás (TEAOR 5500)
- vendéglátás (5600)
- utazásközvetítés, utazásszervezés (7910)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (8230)
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (9604)

Jelen felméréssel együtt már több mint háromnegyed éves visszatekintéssel rendelkezünk az index alakulásáról.¹

A TKI index 2023. januárban -18 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket továbbra is romlónak érzékelik. Decemberhez képest azonban az index értéke 4 ponttal nőtt, ezzel együtt is még a novemberi szintje alatt maradt. A januári javulás két alszektorban érezte hatását: a kormányzati támogatáscsomag fokozatos érvénybe lépése, a kedvező év végi forgalmi számok, a csökkenő világszerte energiaárak, az enyhébb téli időjárás és a csökkenő európai recessziós veszély hatására pozitív irányba mozdult a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban (4-4 ponttal nőtt az index értéke), míg az egyéb turisztikai szektorban enyhén, 1 ponttal csökkent (utóbbinál négy hónap alatt ez már összesen 25 pontos csökkenés).

¹ Az április hónapban használt online módszertanról a masszív következtetések levonására szükséges válaszmennyiség elérése érdekében májustól telefonos módszertanra tértünk át.

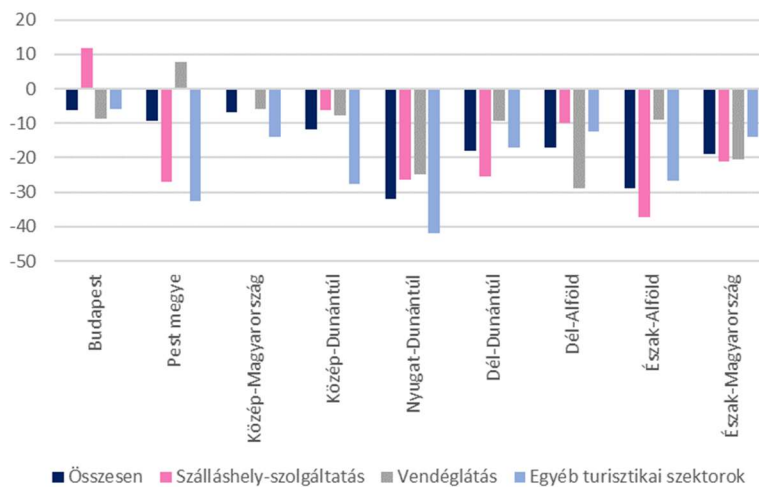
A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiók szerinti bontásban jelentős különbségek mutatkoznak: **Közép-Magyarország vállalkozásainak helyzete a régiók közül a legkedvezőbb** (-7 pont), de Budapest még ennél is kedvezőbben áll (-6 pont). Ezután Közép-Dunántúl és Dél-Alföld következik az átlagnál kedvezőbb, de negatív megítéléssel (-12, illetve -17 pont). Dél-Dunántúl éppen az országos átlag (-18 pont) szintjén áll, míg a maradék három régió alatta. **2023. januárban Nyugat-Dunántúlon volt legrosszabb a szektor helyzete** (-32 pont), de hasonlóan rossz az Észak-Alföldön (-29 pont).

A TKI index régiók szerint - 2023. január (pont)

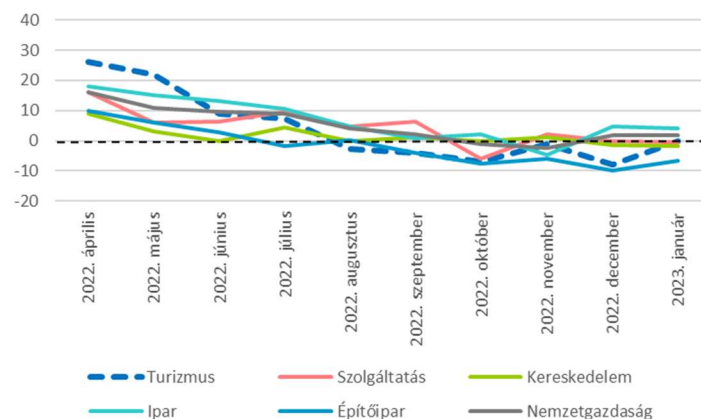

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A szálláshely-szolgáltatásban Közép-Magyarország helyzete kiemelkedik a régiók közül (0 pont), ezen belül Budapest helyzete pozitív (+12 pont), míg messze Észak-Alföldön a legrosszabb a helyzet (-37 pont). A vendéglátásban is Közép-Magyarország emelkedik ki a régiók közül (-6 pont), ezen belül Pest megye indexe pozitív (+8 pont). Ezzel szemben Dél-Alföldé a legalacsonyabb (-29 pont), de messze az átlag alatt teljesített Nyugat-Dunántúl is (-25 pont). Az egyéb turisztikai alszektorban Budapest helyzete enyhén negatív ugyan, de régiós viszonylatban kiemelkedő (-6 pont), míg kiemelkedően a legrosszabb a helyzet Nyugat-Dunántúlon (-42 pont).

A foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest -8 ponton áll, mely azt mutatja, hogy lassú ütemben, de csökkent a kereslet² a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. **Az elmúlt hónapoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok azonban vegyes képet mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-13 pont), míg a vendéglátásban és az egyéb turisztikai alszektorban ennél valamivel magasabb (-7, illetve -5 pont). **A következő három hónapra vonatkozóan 0 pontot mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek nem változtatnak munkaerőállományukon.** A januári indexérték a szálláshely-szolgáltatásban -1 pont, az egyéb turisztikai alszektorban pedig -9 pont, a vendéglátásban azonban már pozitív, +7 pont. **Ez a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban javulást, az egyéb turisztikai alszektorban romlást jelent.** A vendéglátásban azonban az előző hónapokkal ellentétben már létszámbővülés várható (+7 pont) a következő 3 hónapban.

Ágazatok foglalkoztatási várakozás indexe - 2022. április - 2023. január (pont)

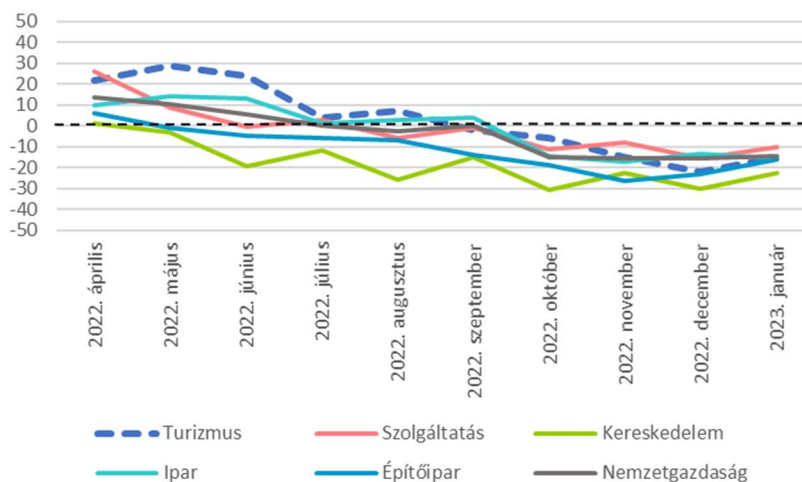
Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

² Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

A turizmus foglalkoztatási várakozás indexe (0 pont) 2023 januárjában enyhén meghaladta a GKI EU számára végzett konjunktúrakutatásában mért, a **szolgáltatási szektorra számított index értékét** (-1 pont), elmarad kissé azonban a nemzetgazdasági átlagtól (+2 pont).

A turizmus **teljesítmény várakozások indexe** (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) **-15 pontra nőtt 2023. januárban**, de még ezzel is alacsonyabb volt, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-10 pont), ugyanakkor megegyezett a nemzetgazdasági átlaggal (-15 pont). A turizmus egyes alszektorai közül a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban átlagot meghaladó (-12 és -10 pont), míg az egyéb turisztikai szektorban átlagtól elmaradó (-24 pont) volt az index.

Ágazatok teljesítmény várakozás indexe - 2022. április - 2023. január (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 18%-a vár a növekedést a vendégéjszakák számában (előző hónapban 15%), 43%-uk stagnálást, s 39%-uk vár visszaesést (előző hónapban 37%). A vendéglátásban működők közül 20% vár vendégforgalom növekedést (előző hónapban 15%), míg 43% stagnálást, 37%-uk pedig visszaesést vetít előre (előző hónapban 42%).

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest romlott, -25 ponton állt 2023. januárban. Decemberhez képest 5 ponttal csökkent a mutató értéke, májushoz képest pedig folyamatos csökkenés mellett

már összesen 55 ponttal esett az érték. A mutató a legalacsonyabb a szálláshely szolgáltatásban, -39 pont, -20 pont vendéglátásban, illetve -23 pont az egyéb turisztikai szektorban. **A vendéglátásban 2022 nyarán romlott jelentősen az üzleti helyzet, utána decemberig stagnált, majd januárban tovább rosszabbodott. A szálláshely szolgáltatásban 2022. augusztus óta, az egyéb turisztikai szektorban október óta romlik az üzleti helyzet. A cégek üzleti helyzete a legnagyobb és a legkisebb létszám kategóriában romlott, míg a többinél javult.**

A turisztikai cégek 91%-a a működési költségek³ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (a decemberi felméréskor 88% volt ez az arány), 8% esetében nem változtak e költségek, s 1% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 94%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, a szálláshely-szolgáltatásban működők 90%-a, míg az egyéb turisztikai szektorokban működők 86%-a. **A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 46%-kal nőttek a szektorban** (mely kissé meghaladja a decemberben mért 45%-ot), 50%-kal az egyéb turisztikai szektorokban, 45-45%-kal a vendéglátásban és a szálláshely-szolgáltatónál.

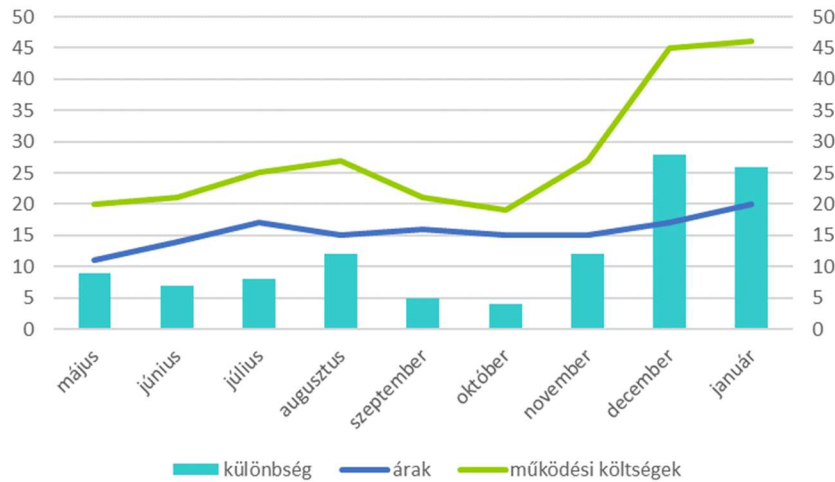
A működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -40 ponton áll, mely 7 pontos javulás decemberhez képest. A mutatót az egyes alszektorokban hasonlóan negatívan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -43 pont, a vendéglátásban -31 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -52 pont. Az egyéb turisztikai szektorban romlott, míg a szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban (utóbbiban jelentősen) javult az index decemberhez képest.

2023. januárban a turisztikai cégek 82%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (decemberben 84% volt ez az arány), 17%-uk nem változtatott az árakon, csökkenést 1% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 15 főnél nagyobb cégek emeltek árat a legnagyobb arányban (85%), majd a 6-15 fős cégek következtek (78%). A 3 fő alatti cégeknél 65%, a 3-5 fős cégeknél 61% emelt. **Az áremelkedés átlagosan 20%-os volt** (decemberben 17%-ot mértünk). **Vagyis a cégek nem tudták áthárítani az összes költségnövekedést a fogyasztókra. Ráadásul, ez az olló novemberben és decemberben jelentősen nyílt, míg januárban alig változott.** Mindez alátámasztja a turisztikai érdekvédelmi szervezetek javaslatára a kormány által a szektor mikro-, kis- és középvállalkozásainak 2023 első negyedéves energiafogyasztás

³ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

növekményének (előző év azonos időszakához képest) felére beígért vissza nem térítendő energiaköltség támogatás indokoltságát.

Árak és működési költségek változása az előző 3 hónapban - 2022. május - 2023. január (%)

Forrás: GKI

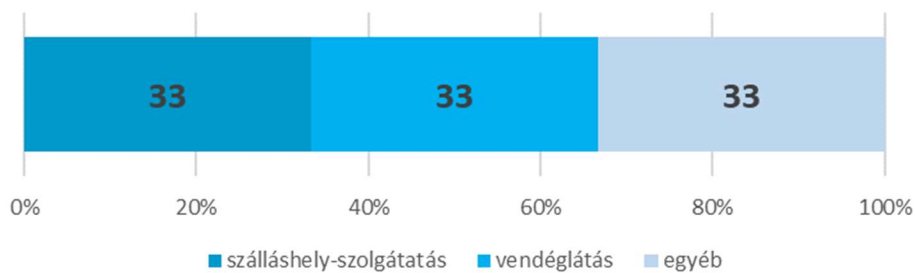
Januárban a turisztikai cégek 55%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (decemberben ugyanekkora volt ez az arány), 45%-uk nem változtat az áron, míg csökkentést senki nem jelzett. A szálláshely-szolgáltatásban az új szezon közeledtével 43% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban 56%, míg az egyéb turisztikai szektorokban 62% tervez emelni. A turisztikai cégek 46%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány decemberben 47% volt).

Az üzleti tevékenység eredményének indexe a jelenhez képest a következő három hónapra -16 ponton áll, mely önmagában visszaesést jelez, ugyanakkor 11 pontos javulást mutat decemberhez képest. Decemberhez képest a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban enyhén romlott a várható eredményesség indexe.

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI

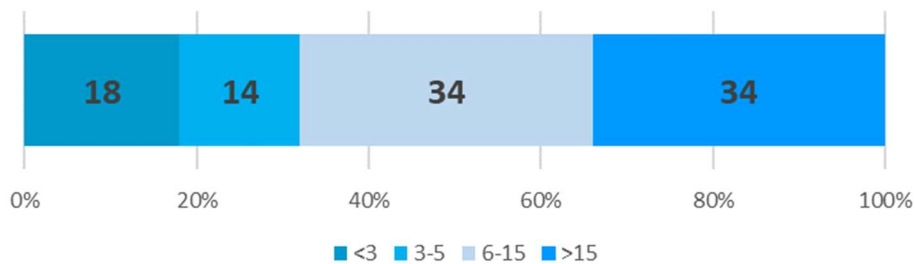
A 2023. januári felmérésben - hasonlóan a korábbiakhoz - minden alszektor egyharmados arányt képviselt (mivel a válaszadói mintát az árbevétel arányok alapján alakítottuk ki). A válaszadói mintában 18%-ot képviselnek a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek, 14%-ot a 3-5 fős vállalkozások, 34%-kal vannak jelen a 6-15 fősök, míg 34%-os arányt képviselnek a 15 főnél nagyobb cégek.

A válaszadó minta megoszlása alágazatok szerint - 2023. január (%)

Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása létszám kategóriák szerint – 2023. január (2022. évi foglalkoztatott létszám főben, %)

Forrás: GKI

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

Módszer

A Turizmus Konjunktúra Index (TKI) egy kompozit mutató, mely öt különböző alindexének átlagaként kerül kiszámításra. A TKI index kalkulációjánál megfelelő súlyozás használatával figyelembe vesszük a válaszadó cégek méretét (foglalkoztatottak száma), valamint a turizmus és vendéglátás egyes ágazatainak súlyát. Utóbbit a nemzetgazdaságból képviselt részesedés (alszektor értékesítésének összesített nettó árbevétele) alapján állítjuk elő. Ennek értelmében a két legnagyobb alszektor közül a szálláshely szolgáltatás 29%-os, a vendéglátás pedig 43%-os súllyal szerepel a kalkulációban, míg a többi kisebb alszektor összesített súlya 28%.

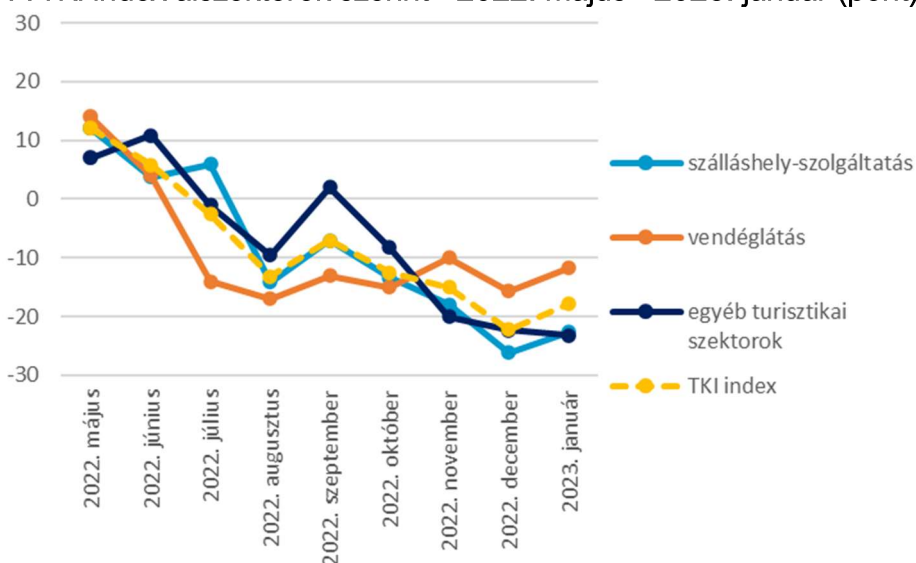
Mind a TKI indexet, mind pedig alindexeit az Európai Unió konjunktúra módszertanához igazodva -100 és +100 közötti skálán értelmezzük (a felmérés kérdőíveiben szereplő, szimmetrikus 1-től 5-ig terjedő skálát transzponáljuk a -100 és +100 közötti skálára). Utóbbi módszertan elősegíti a negatív és a pozitív egyenlegek/válaszok jobb elkülönülését, jobban érzékelteti a havi szintű elmozdulásokat, valamint kiszűri a neutrális válaszokat. Az indexek mellett a többi konjunkturális kérdés elemzésénél is ezt a módszertant használtuk.

A TKI index megalkotásához **öt alindexet használunk, mindegyiknek 20-20% súlyt biztosítva**. Az alindexek a szokásos konjunktúra felmérések alindexeihez hasonlóan mérik egyrészt az **ágazat foglalkoztatási helyzetét** a közelmúltra és a közeljövőre nézve, az ágazat közelmúltbeli és közeljövőbeli **teljesítményét**, valamint a **működési költségek alakulását**. Mivel utóbbit inverz módon értelmezzük (hiszen itt a negatív válasz mutatja a kedvező irányt), ezért értékét az index megalkotásánál -1-gyel szorozzuk.

Az index és összetevőinek alakulása

A TKI index 2023. januárban -18 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket továbbra is romlónak érzékelik. Decemberhez képest az index értéke 4 ponttal nőtt, ezzel együtt is még a novemberi szintje alatt maradt. A januári javulás két alszektorban érezte hatását, mind a szálláshely-szolgáltatásban, mind a vendéglátásban 4-4 ponttal nőtt az index értéke, míg az egyéb turisztikai szektorban 1 ponttal csökkent (utóbbinál négy hónap alatt ez összesen 25 pontos csökkenés).

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

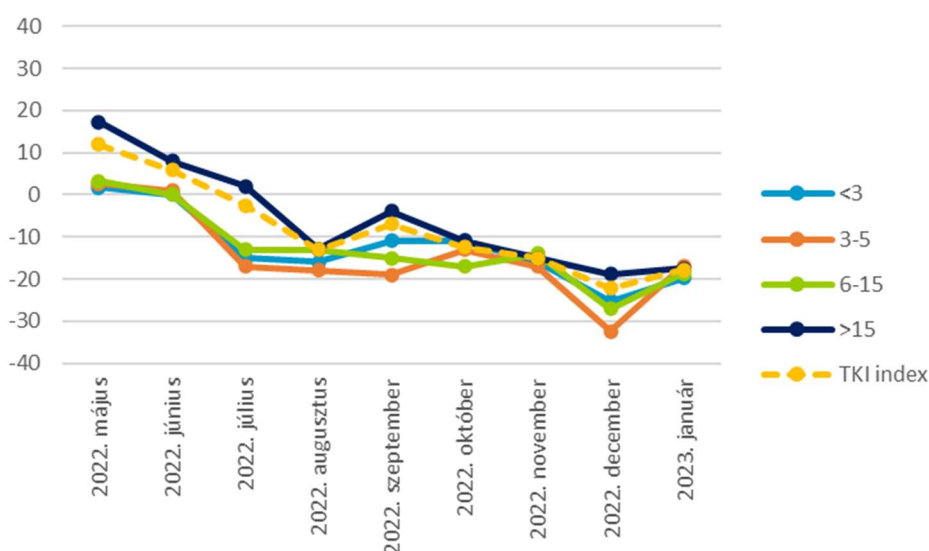

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Létszámkategóriák szerinti bontás alapján a **konjunktúraindex értéke minden méretkategóriában nőtt**, legnagyobb mértékben a 3-5 fős cégeknél. Januárban az egyes méretkategória reprezentánsai nagyon hasonlóan érzékelték a konjunktúrát (mindössze 3 pont eltérés mutatkozik a legoptimistább és a legpesszimistább kategória átlaga között).

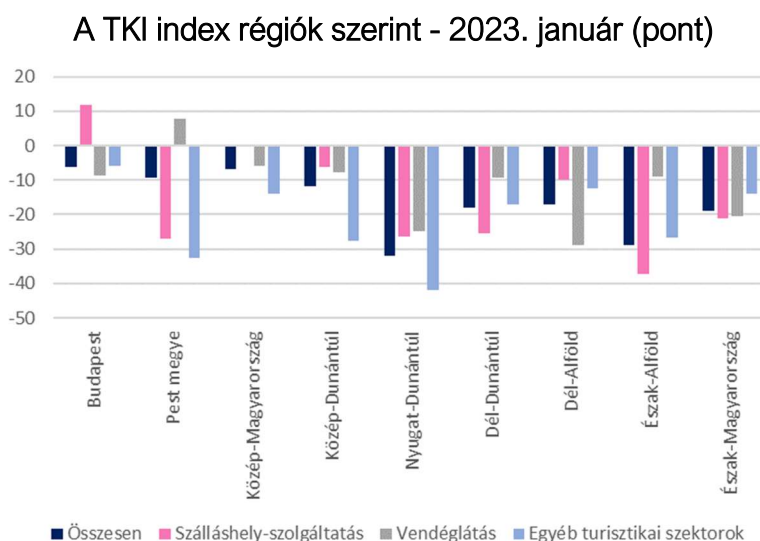
A TKI index létszámkategóriák szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiók szerinti bontásban jelentős különbségek mutatkoznak: **Közép-Magyarország vállalkozásainak helyzete a régiók közül a legkedvezőbb** (-7 pont), de Budapest még ennél is kedvezőbben áll (-6 pont). Ezután Közép-Dunántúl és Dél-Alföld következik az átlagnál kedvezőbb, de negatív megítéléssel (-12, illetve -17 pont). Dél-Dunántúl éppen az országos átlag (-18 pont) szintjén áll, míg a maradék három régió alatta helyezkedik el. **2023. januárban Nyugat-Dunántúlon volt legrosszabb a szektor helyzete** (-32 pont), de hasonlóan rossz az Észak-Alföldön (-29 pont).

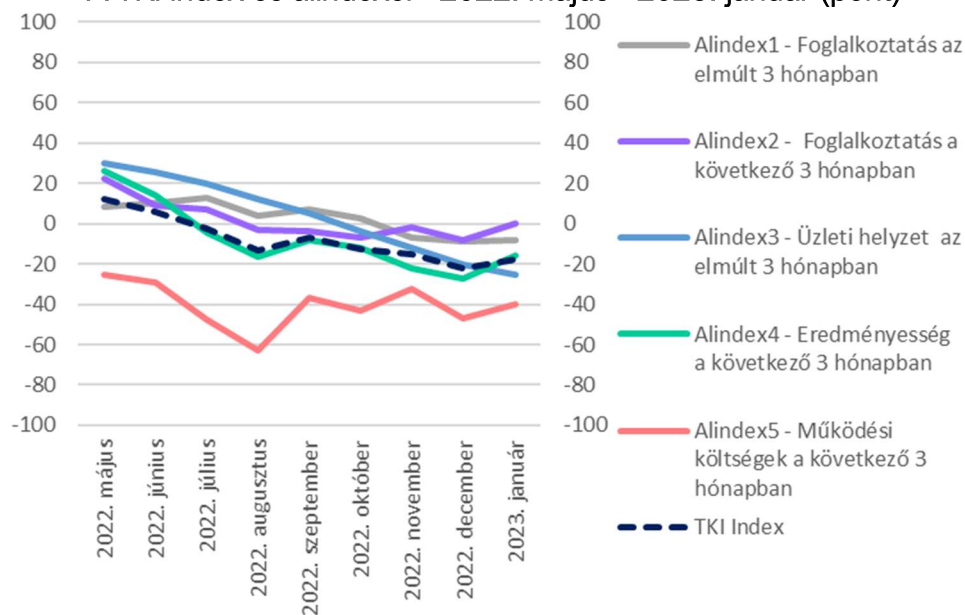

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A szálláshely-szolgáltatásban Közép-Magyarország helyzete kiemelkedik a régiók közül (0 pont), ezen belül Budapest helyzete pozitív (+12 pont), míg kiemelkedően a legrosszabb a helyzet Észak-Alföldön (-37 pont). **A vendéglátásban is Közép-Magyarország emelkedik ki a régiók közül** (-6 pont), ezen belül Pest megye indexe pozitív (+8 pont). Ezzel szemben Dél-Alföldé a legalacsonyabb (-29 pont), de messze az átlag alatt teljesített Nyugat-Dunántúl is (-25 pont). Az egyéb turisztikai alszektorban Budapest helyzete enyhén negatív ugyan, de régiós viszonylatban kiemelkedő (-6 pont), míg kiemelkedően a legrosszabb a helyzet Nyugat-Dunántúlon (-42 pont).

A TKI index egyes összetevő alindexei -100 és +100 közötti skálán mérve az alábbiak szerint alakultak:

A TKI index és alindexei - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

- Index1: A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest -8 ponton áll, mely azt mutatja, hogy lassú ütemben, de csökkent a kereslet⁴ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. **Az elmúlt hónaphoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok azonban vegyes képet mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-13 pont), míg a vendéglátásban és az egyéb turisztikai alszektorban ennél valamivel magasabb (-7, illetve -5 pont). Létszám kategóriák szerint az elmúlt három hónapban minden kategóriát visszaesés jellemezte (legnagyobb mértékű a 3 fő alatti cégeket).
- Index2: A **következő három hónapra vonatkozóan 0 pontot mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek nem változtatnak munkaerőállományukon.** A januári indexérték a szálláshely-szolgáltatásban -1 pont, az egyéb turisztikai alszektorban pedig -9 pont, a vendéglátásban azonban már pozitív, +7 pont. **Ez a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban javulást, az egyéb turisztikai alszektorban romlást jelent.** A vendéglátásban az előző hónapokkal ellentétben már létszámbővülés várható (+7 pont) a következő 3 hónapban. Létszám kategóriák

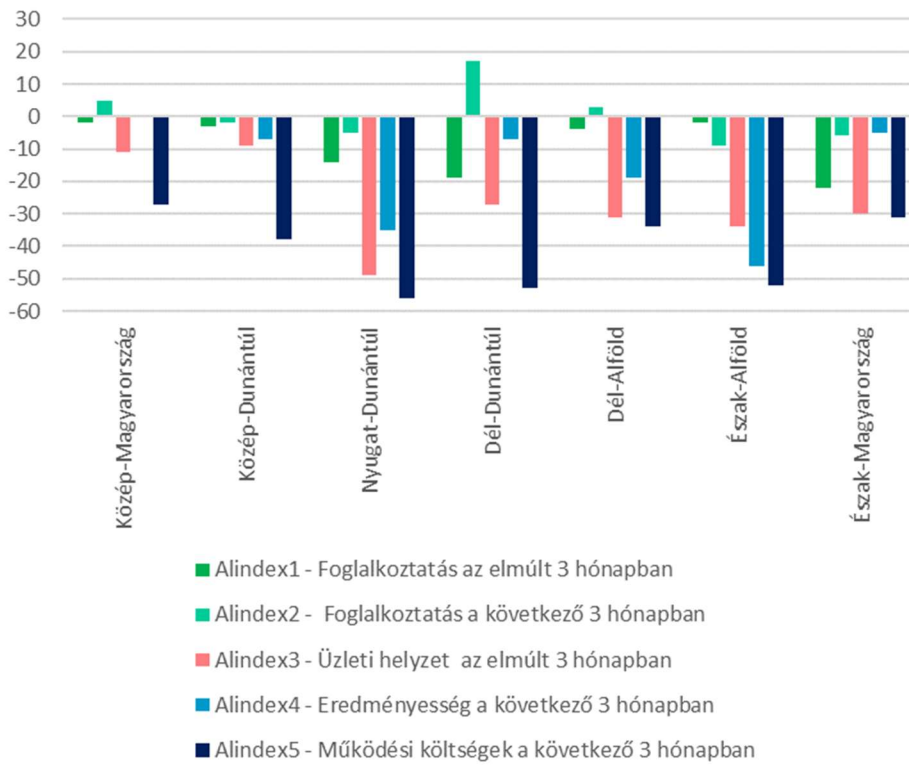
⁴ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

szerint a következő három hónapban minden kategóriában enyhén csökken vagy stagnál a létszám.

- Index3: A **vállalkozások átlagos üzleti helyzete** az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest romlott, **-25 ponton állt 2023. januárban. Decemberhez képest 5 ponttal csökkent a mutató értéke**, májushoz képest pedig folyamatos csökkenés mellett már összesen 55 ponttal. A mutató értéke a legalacsonyabb a szálláshely szolgáltatásban, -39 pont, -20 pont vendéglátásban, illetve -23 pont az egyéb turisztikai szektorban. A vendéglátásban 2022 nyarán romlott jelentősen az üzleti helyzet, utána decemberig stagnált, majd januárban tovább csökkent. A szálláshely szolgáltatásban 2022. augusztus óta, az egyéb turisztikai szektorban október óta romlik az üzleti helyzet. A cégek üzleti helyzete a legnagyobb és a legkisebb létszám kategóriában romlott, míg a többinél javult.
- Index4: Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra -16 ponton áll, mely önmagában visszaesést jelez, ugyanakkor **11 pontos javulást mutat decemberhez képest**. Decemberhez képest a szálláshelyszolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban enyhén romlott a várható eredményesség indexe.
- Index5: A **működési költségek indexe**, mely a felmérés időpontjához képest mutatja a kiadások alakulását a következő 3 hónapban, **-40 ponton áll, mely 7 pontos javulás decemberhez képest**. A mutatót az egyes alszektorokban hasonlóan negatívan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -43 pont, a vendéglátásban -31 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -52 pont. Az egyéb turisztikai szektorban romlott, míg a szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban (utóbbiban jelentősen) javult az index decemberhez képest.

Régiók szerinti bontásban vizsgálva az alindexeket Nyugat-Dunántúl és Észak-Alföld 3 esetben, Észak-Magyarország és Dél-Dunántúl 2 esetben áll a régiós rangsor utolsó két helyének valamelyikén. Dél-Dunántúlon ugyanakkor a következő 3 havi foglalkoztatásra már kedvezően tekintenek, kisebb mértékben, de már pozitív az érték Közép-Magyarországon és Dél-Alföldön is. Az eredményesség várakozások Közép-Magyarországon a legkedvezőbbek és Észak-Alföldön a legrosszabbak.

A TKI index alindexei régiók szerint - 2023. január (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Foglalkoztatás

A felmérésben résztvevő vállalatok **átlagosan 16 főt foglalkoztattak 2022-ben**, az egyéb turisztikai szektorban működő cégeknél és a vendéglátásban 17 főt, míg a szálláshely-szolgáltatásban 14 főt. A foglalkoztatott létszámból átlagosan 4%-ot tesznek ki a gyakornokok vagy külsősök.

A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest -8 ponton áll, mely azt mutatja, hogy lassú ütemben, de csökkent a kereslet⁵ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. **Az elmúlt hónaphoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok azonban vegyes képet mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-13 pont), míg a vendéglátásban és az egyéb turisztikai alszektorban ennél valamivel magasabb (-7, illetve -5 pont).

Foglalkoztatott létszám változása - 2022. december – 2023. január (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

⁵ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

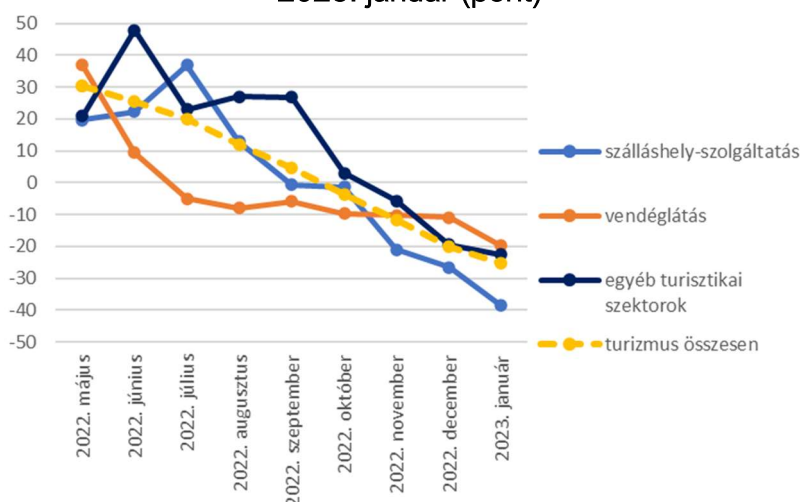
Létszám kategóriák szerint az elmúlt három hónapban minden kategóriát visszaesés jellemezte (legnagyobb mértékű a 3 fő alatti cégeket).

A következő három hónapra vonatkozóan 0 pontot mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek nem változtatnak munkaerőállományukon. A januári indexérték a szálláshely-szolgáltatásban -1 pont, az egyéb turisztikai alszektorban pedig -9 pont, a vendéglátásban azonban már pozitív, +7 pont. Ez a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban javulást, az egyéb turisztikai alszektorban romlást jelent. A vendéglátásban az előző hónapokkal ellentétben már létszámbővülés várható (+7 pont) a következő 3 hónapban. Létszám kategóriák szerint a következő három hónapban minden kategóriában enyhén csökken vagy stagnál a létszám.

Üzleti helyzet, teljesítmény

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest romlott, -25 ponton állt 2023. januárban. Decemberhez képest 5 ponttal csökkent a mutató értéke, májushoz képest pedig folyamatos csökkenés mellett már összesen 55 ponttal. A mutató értéke a legalacsonyabb a szálláshely szolgáltatásban, -39 pont, -20 pont vendéglátásban, illetve -23 pont az egyéb turisztikai szektorban. A vendéglátásban 2022 nyarán romlott jelentősen az üzleti helyzet, utána decemberig stagnált, majd januárban tovább csökkent. A szálláshely szolgáltatásban 2022. augusztus óta, az egyéb turisztikai szektorban október óta romlik az üzleti helyzet. A cégek üzleti helyzete a legnagyobb és a legkisebb létszám kategóriában romlott, míg a többinél javult.

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban alszektorok szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban létszám kategória szerint - 2022. május - 2023. január(pont)

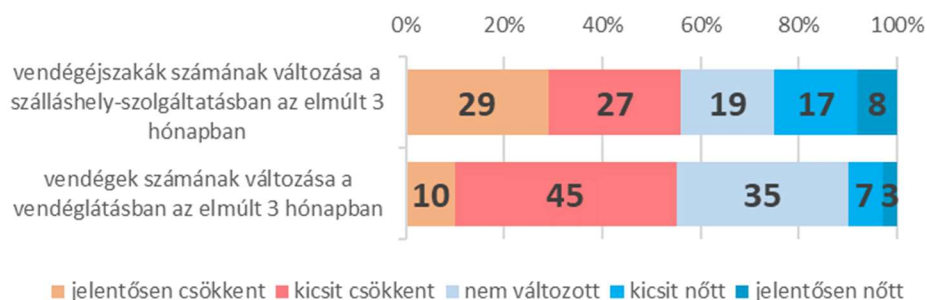

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A **szálláshely-szolgáltatásban a vendégéjszakák száma** az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest csökkent. A szállásadók 22%-a növekedést jelzett (jelentős mértékűt 8%), míg 56%-uk számolt be visszaesésről (29% jelentős mértékűről). A **vendéglátásban** működők hasonló teljesítményt jeleztek, **10%-uk számolt be vendégforgalom növekedésről** (3% jelentős mértékűről), 35% stagnálást jelzett, míg **55% számolt be visszaesésről** (10% jelentős mértékűről).

Alágazati teljesítmény változása az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. január (megoszlás, %)

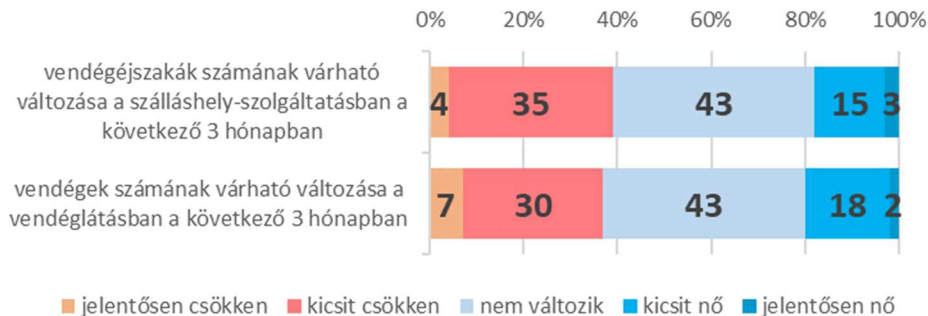

Forrás: GKI

A turizmus teljesítmény várakozások indexe (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) **-15 pontra nőtt 2023 januárban**, de még ezzel is alacsonyabb volt, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-10 pont), ugyanakkor megegyezett a nemzetgazdasági átlaggal (-15 pont). A turizmus egyes alszektorai közül a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban átlagot meghaladó (-12 és -10 pont), míg az egyéb turisztikai szektorban átlagtól elmaradó (-24 pont) volt az index.

A fenti indexértékek a válaszarányokban is megmutatkoznak. A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 18%-a vár a növekedést a vendégéjszakák számában (előző hónapban 15%), 43%-uk stagnálást, s 39%-uk vár visszaesést (előző hónapban 37%). A vendéglátásban működők közül 20% vár vendégforgalom növekedést (előző hónapban 15%), míg 43% stagnálást, 37%-uk pedig visszaesést vetít előre (előző hónapban 42%).

Alágazati teljesítmény várható változása a következő 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. január (megoszlás, %)

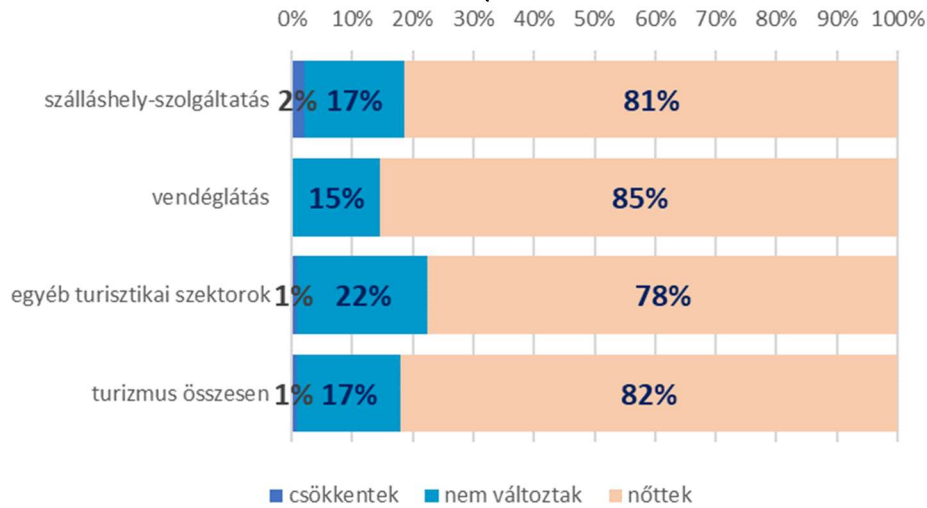

Forrás: GKI

Árak, költségek

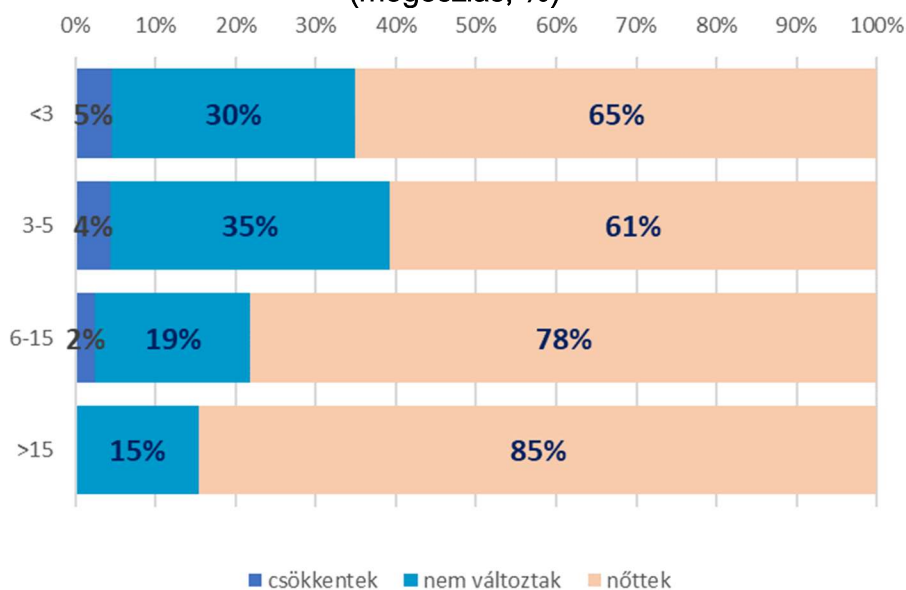
2023. januárban a turisztikai cégek 82%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (decemberben 84% volt ez az arány), 17%-uk nem változtatott az árakon, csökkenést 1% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 15 főnél nagyobb cégek emeltek árat a legnagyobb arányban (85%), majd a 6-15 fős cégek következtek (78%). A 3 fő alatti cégeknél 65%, a 3-5 fős cégeknél 61% emelt.

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint – 2023. január (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban létszámkategória szerint - 2023. január (megoszlás, %)

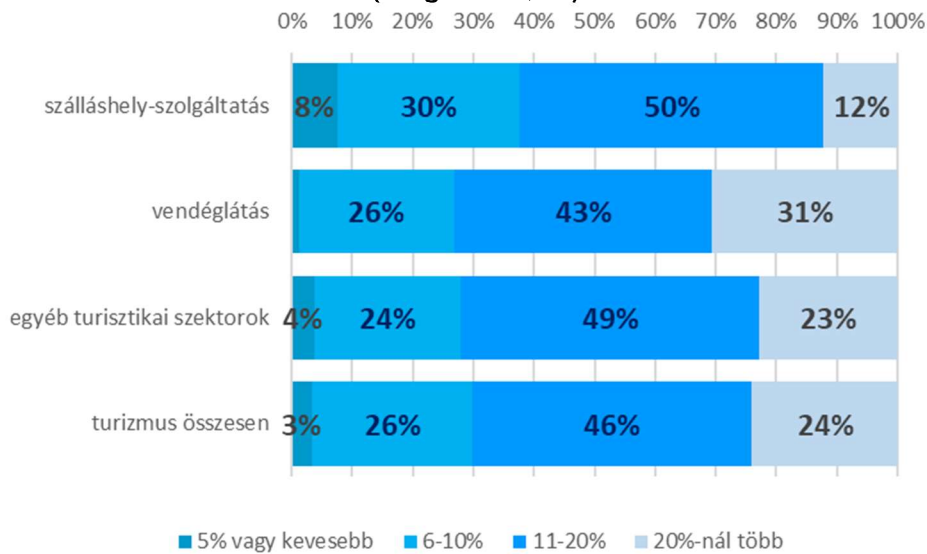
Forrás: GKI

Az áremelkedés átlagosan 20%-os volt (decemberben 17%-ot mértünk). Vagyis a cégek nem tudták áthárítani az összes költségnövekedést a fogyasztókra. Ráadásul, ez az olló novemberben és decemberben jelentősen nyílt, míg januárban alig változott.

Az áremelést végrehajtó turisztikai cégek 3%-a 5%-kal vagy ennél kisebb mértékben növelte árait, 26%-a 6-10% között, 46%-a 11-20% között (a legtöbb cég továbbra is e

kategóriába esik), míg a fennmaradó 24%-a ennél többet emelt. A szálláshely-szolgáltatásban a szállásadók 50%-a 11-20% közötti emelést valósított meg, míg 12%-uk ennél többet. A vendéglátásban a cégek 43%-a 11-20% között, míg 31%-a ennél nagyobb mértékben emelt. Az egyéb turisztikai szektorban működők 49%-a 11-20% között, 23%-a 20%-nál nagyobb ütemben emelt.

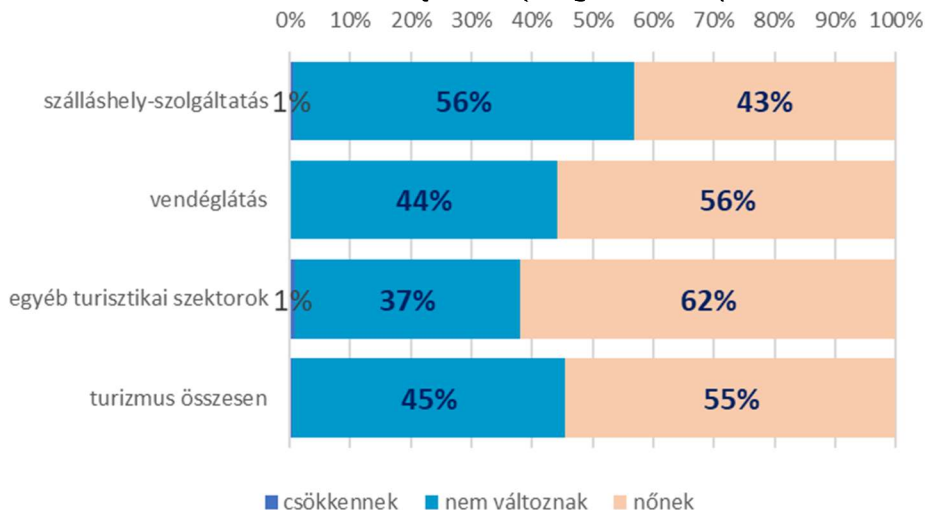
Az áremelés mértéke az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. január (megoszlás, %)

Forrás: GKI

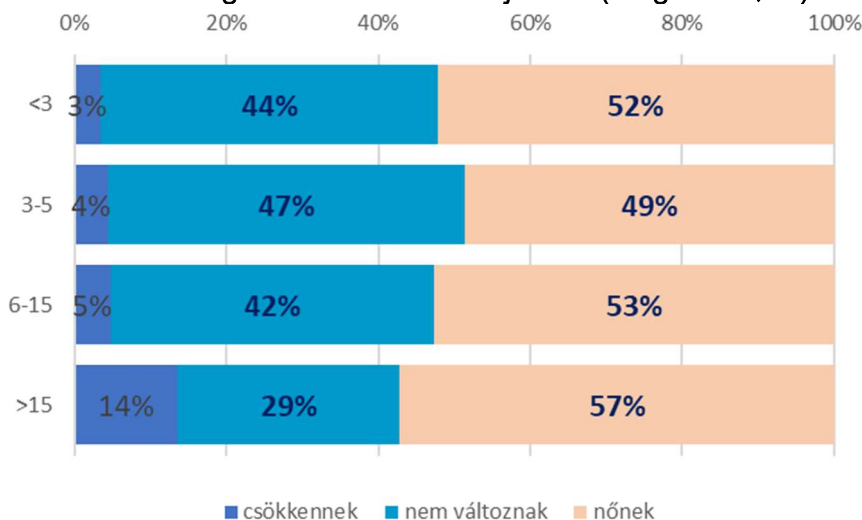
Januárban a turisztikai cégek 55%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (decemberben ugyanekkora volt ez az arány), 45%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést senki nem jelzett. A szálláshely-szolgáltatásban az új szezon közeledtével 43% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban főként az élelmiszerárak emelkedése miatt 56%, míg az egyéb turisztikai szektorokban 62% tervez emelni. A turisztikai cégek 46%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány decemberben 47% volt).

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2023. január (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2023. január (megoszlás, %)

Forrás: GKI

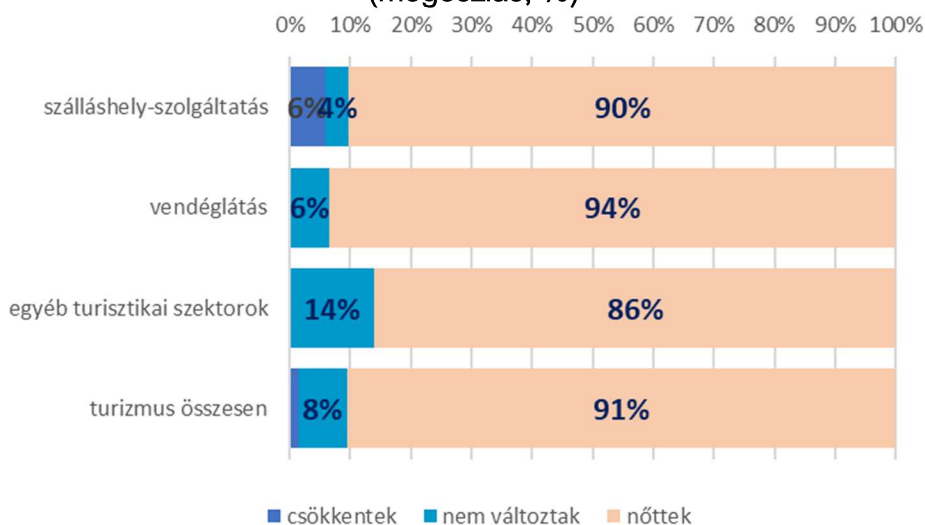
Az árak múltbeli és jövőbeli alakulása - 2023. január (megoszlás, teljes tábla=100%)

		elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest		
		csökkent	nem változott	nőtt
a következő 3 hónapban várhatóan a jelenlegihez képest	csökken	0%	0%	0%
	nem változik	1%	9%	36%
	nő	0%	8%	46%

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 91%-a a működési költségek⁶ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (a decemberi felméréskor 88% volt ez az arány), 8% esetében nem változtak e költségek, s 1% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 94%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, a szálláshely-szolgáltatásban működők 90%-a, míg az egyéb turisztikai szektorokban működők 86%-a.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. január (megoszlás, %)

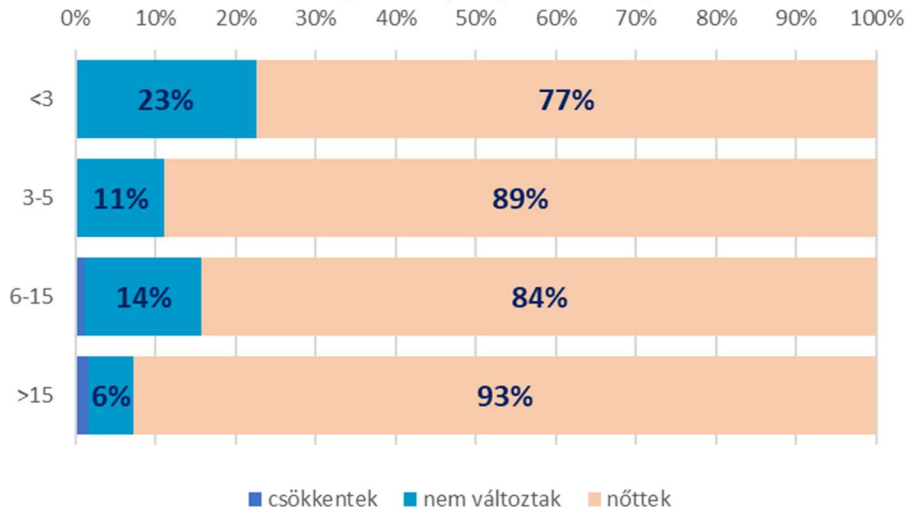

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek 93%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a többi létszámkategóriában alacsonyabb volt ez az arány (pl. a 3 főnél kisebb cégek 23%-ánál stagnált). Ennek hátterében az áll, hogy az alacsony létszámmal működő cégek rugalmasabban tudnak költségcsökkentő intézkedésekhez nyúlni (pl. otthoni munkavégzésre történő átállítás vagy a működés szüneteltetése stb.).

⁶ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

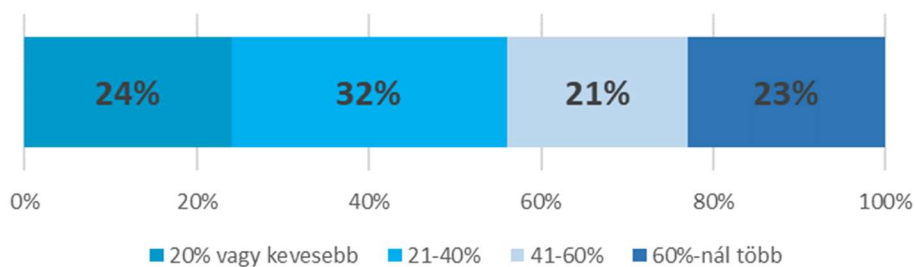
A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban létszám kategóriák szerint - 2023. január (megoszlás, %)

Forrás: GKI

A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 46%-kal nőttek a szektorban (mely kissé meghaladja a decemberben mért 45%-ot), 50%-kal az egyéb turisztikai szektorokban, 45-45%-kal a vendéglátásban és a szálláshely-szolgáltatóknál. A turisztikai cégek 24%-a 20%-os vagy ennél kisebb költségnövekedést érzékelt, 32%-a 21-40% közöttit, 21%-a 41-60% közöttit, míg a fennmaradó 23% ennél is többet.

A működési költségek növekedésének mértéke az elmúlt 3 hónapban - 2023. január (megoszlás, %)

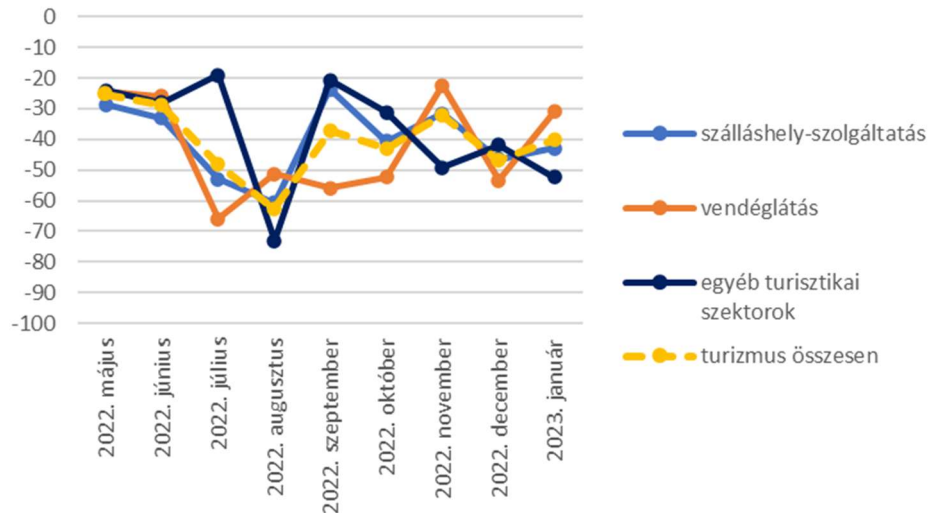

Forrás: GKI

A működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását a következő 3 hónapban, -40 ponton áll, mely 7 pontos javulás decemberhez képest. A mutatót az egyes alszektorokban hasonlóan negatívan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -43 pont, a vendéglátásban -31 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -52 pont. Az egyéb turisztikai szektorban romlott, míg a

szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban (utóbbiban jelentősen) javult az index decemberhez képest.

A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

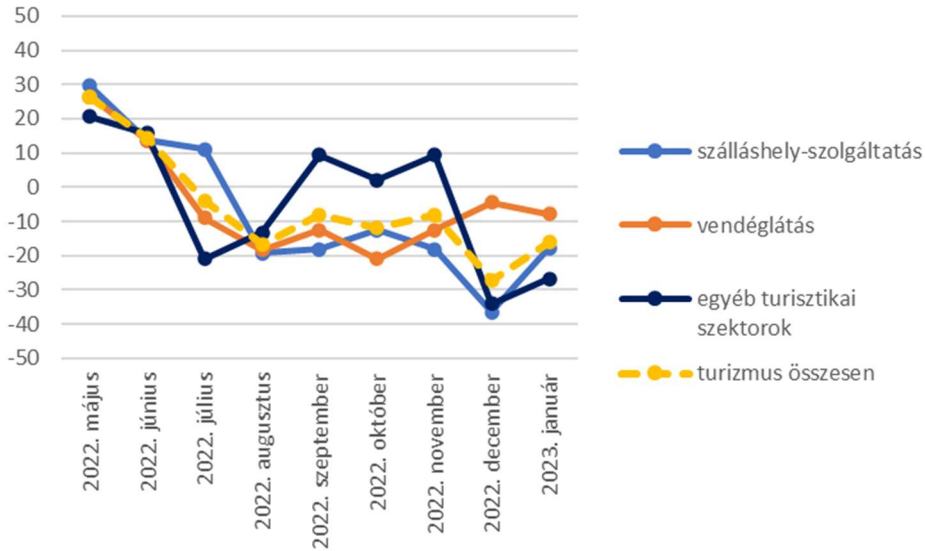
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

Eredményesség

Az üzleti tevékenység eredményének indexe a jelenhez képest a következő három hónapra -16 ponton áll, mely önmagában visszaesést jelez, ugyanakkor 11 pontos javulást mutat decemberhez képest. Decemberhez képest a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban enyhén romlott a várható eredményesség indexe. Létszámkategóriák szerint minden méretkategóriában növekedés következett be.

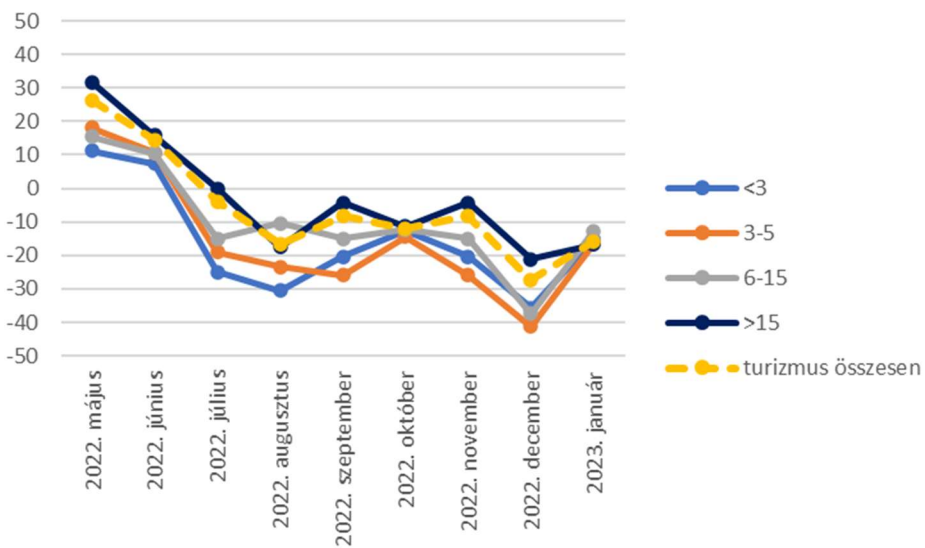
Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. május - 2023. január (pont)

Forrás: GKI

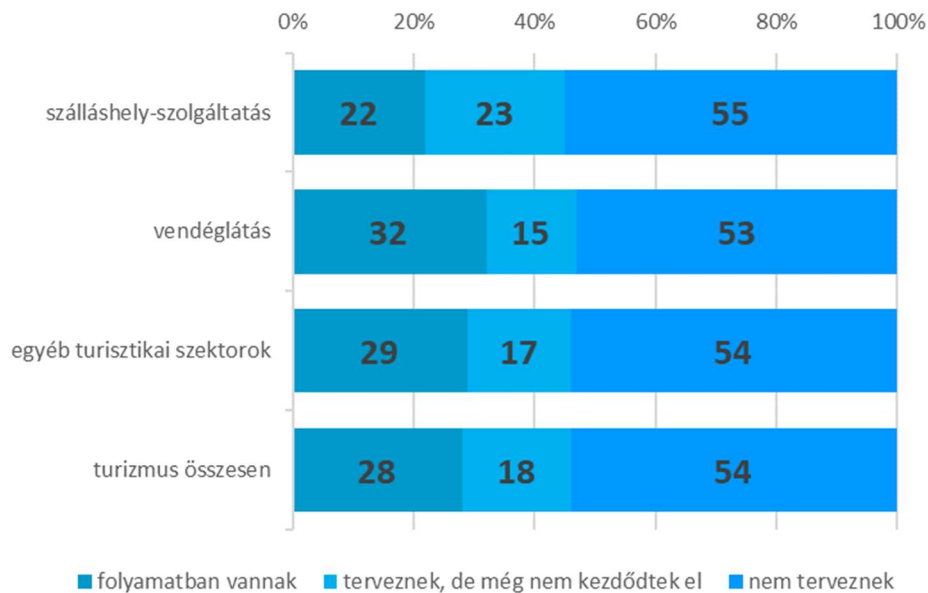
Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Fejlesztések

A turisztikai cégek 46%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben, mely jóval magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 27%. A fejlesztést megvalósítók többségénél e fejlesztések már folyamatban vannak. A cégek 54%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben.

A szálláshely-szolgáltatásban érdekeltek 43%-a, a vendéglátásban működők 47%-a, míg az egyéb turisztikai szektorok cégeinek 46%-a fejleszt már most vagy a következő egy évben.

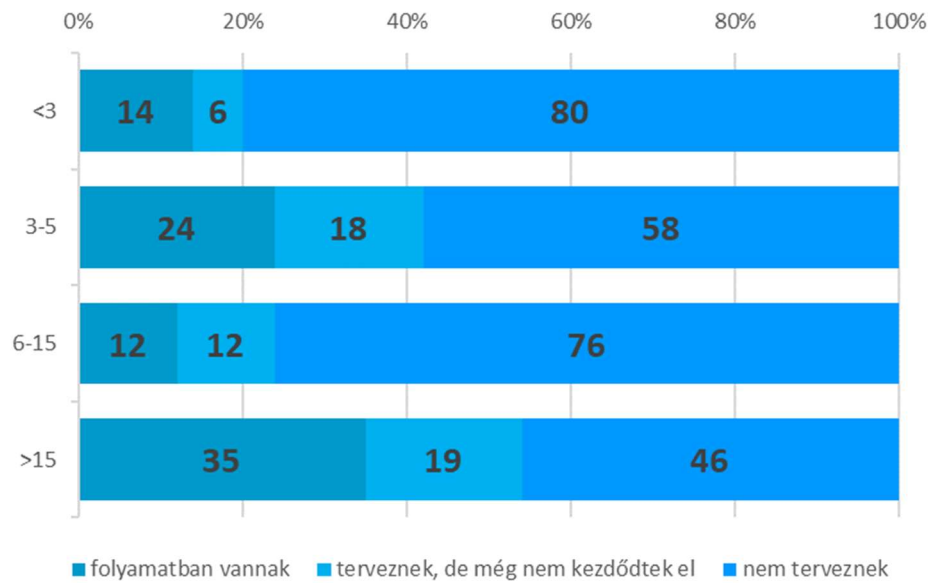
Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban – 2023. január (megoszlás)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerinti bontást vizsgálva a 15 fő felettiek 54%-a fejleszt a következő 12 hónapban, utóbbiak 65%-a el is kezdte az ezzel járó beruházást. A 6-15 fősök esetében 24% tervez fejlesztést, a 3-5 fős cégeknek 42%-a, míg az ennél kisebbeknek is 20%-a.

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. január (megoszlás)

Forrás: GKI